

Mazā Subates ezera Latvijas daļas zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumi

SASKAŅOTS

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides
zinātniskais institūts "BIOR"

SASKAŅOTS

Valsts vides dienests

Rīga, 2022

1. Ūdenstilpes raksturojums

Mazais Subates ezers (ūdenstilpes kods 22004) atrodas Augšdaugavas novada un Lietuvas teritorijā ($25^{\circ} 53' 53'' / 55^{\circ} 59' 42''$).

Saskaņā ar Civillikuma I Pielikumu Mazais Subates ezers pieder pie publiskajiem ūdeņiem.

Ezera ūdens virsmas platība ir 48,7 ha no kuriem 22,0 ha ir Latvijas teritorijā (V/U "Meliorprojekts" 2000. gada dati), maksimālais dziļums – 20 m, vidējais – 9 m (Valsts meliorācijas projektēšanas institūta 1972. gada dati). Pēc Daugavpils universitātes 2009. gada datiem maksimālais dziļums – 29,1 m.

Mazais Subates ezers ir notekošs. No ezera iztek ūdenstece uz Lielo Subates ezeru Tālākā notece caur Dzirnavupīti, Kreunu un tālāk pa Lietuvas teritoriju caur Šventoju, Neris un Nemūnu uz Kuršu līci.

Ezera grunts pārsvarā dūņaina un smilšaina.

Viršūdens aizaugums, ko veido niedres, kosas, kalmes, grīši, meldri un citi ūdensaugi, novērtēts ap 5% no ezera ūdens virsmas platības.

Mazais Subates ezers pieder pie vāji eitrofa tipa ezeriem, kam nav raksturīga augsta potenciālā zivju produktivitāte.

Ezers atrodas Subates pilsētas teritorijā. Krastmala apaugusi ar kokiem un krūmiem, tālāk pļavas un mežs. Kopumā ezera ūdens kvalitāte atbilst zivsaimniecības vajadzībām.

Saskaņā ar Ilūkstes novada teritorijas plānojumu 2019.–2030. gadam Mazajam Subates ezeram aizsargjoslas platums ir 10 m.

Saskaņā ar Zvejniecības likumu ap ezera krastu noteikta 10 m plata tauvas josla, ko zvejnieki un makšķernieki drīkst izmantot, pārvietojoties gar krastu, bet citām ar zvejniecību saistītām vajadzībām to var izmantot pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku.

2. Ihtiofauna

No 06.07.2022. līdz 07.07.2022. Mazajā Subates ezerā tika veikta kontrolzveja, izmantojot tīklus ar linuma acu izmēru 8, 13, 14, 15, 18, 20, 25, 27, 30, 33, 35, 40, 45, 50, 60 un 70 mm, zivju mazuļu vadu (linuma acu izmērs āmī – 5 mm) un vēžu murdus.

2022. gada kontrolzvejā Mazajā Subates ezerā tika konstatētas 11 zivju sugas: līdaka *Esox lucius*, plaudis *Abramis brama*, plicis *Blicca bjoerkna*, rauda *Rutilus rutilus*, rudulis *Scardinius erythrophthalmus*, līnis *Tinca tinca*, vīķe *Alburnus alburnus*, ausleja *Leucaspis delineatus*, asaris *Perca fluviatilis*, ķīsis *Gymnocephalus cernua* un akmeņgrauzis *Cobitis taenia*, kā arī platspīļu vēzis *Astacus astacus*.

Ar 8 – 18 mm tīkliem noķertas astoņu sugu zivis, no kurām pēc skaita: raudas – 33%, vīķes – 21%, plauži – 12%, ruduļi – 12%, pliči – 7%, asari – 7%, auslejas – 5% un ķīši – 3%.

Ar 20 – 35 mm tīkliem noķertas četru sugu zivis, no kurām pēc skaita: asari – 37%, raudas – 33%, plauži – 28% un ruduļi – 2%.

Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas trīs sugu zivis, no kurām pēc skaita: plauži – 50%, ruduļi – 30% un līņi – 20%.

Ar mazuļu vadu noķertas septiņu sugu zivis: līdaka, plaudis, rauda, līnis, asaris, ķīsis un akmeņgrauzis.

Ar vēžu murdiem tika noķerti divi platspīļu vēži.

Pēc piecdesmito gadu datiem ezerā bijušas sastopamas 10 zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda, rudulis, līnis, karūsa, ālants, asaris, ķīsis un vēdzele.

Nozvejas statistikā no 1957. gada līdz 2004. gadam pieminētas deviņas zivju sugas: līdaka, plaudis, plicis, rauda, līnis, karūsa, asaris, ķīsis un vēdzele.

Mazajā Subates ezerā 1990. gadā ielaistas karpas.

3. Ezera līdzšinējā zivsaimnieciskā izmantošana

Mazais Subates ezers apzvejots no 1957. gada līdz 2004. gadam.

Oficiāli reģistrētā nozveja piecdesmitajos gados svārstījies no 27 kg līdz 578 kg (vidēji – 353 kg) gadā (1.tab.) ar vidējo produktivitāti 7,2 kg no hektāra (2.tab.). Deviņdesmitajos gados nozveja bijusi ievērojami zemāka un svārstījies – no 19 kg līdz 25 kg (vidēji – 22 kg) gadā vai 0,4 kg/ha, no 2000. gada līdz 2004. gadam – no 7 kg līdz 42 kg (vidēji – 26 kg) gadā vai 0,5 kg/ha. Nozvejas svārstības galvenokārt skaidrojamas ar izmaiņām zvejas intensitātē.

4. Zivju krājumu raksturojums

No 1957. gada līdz 2004. gadam vidējā zivsaimnieciskā produktivitāte bijusi samērā zema – 2,5 kg/ha. Nozvejas pamatmasu veidoja līdakas un plauži. Abām minētajām sugām šajos gados vidējā produktivitāte ir attiecīgi 0,6 kg/ha un 0,4 kg/ha, atsevišķos gados sasniedzot: līdakām – 3,7 kg/ha un raudām – 6,0 kg/ha. Pārējo sugu zivis tika nozvejotas neregulāri vai ļoti maz.

2022. gada kontrolzvejā ar 20 – 35 mm tīkliem noķertas četru sugu zivis, no kurām pēc masas: asari – 66%, raudas – 20%, plauži – 12% un ruduļi – 2%. Ar 40 – 70 mm tīkliem noķertas trīs sugu zivis, no kurām pēc masas: plauži – 69%, ruduļi – 17% un līņi – 14%.

Kopumā, spriežot pēc kontrolzvejas rezultātiem, Mazā Subates ezera zivju krājumu pamatmasu veido plauži, asari, raudas, ruduļi un līņi, mazāk ir līdaku un plīču. Kontrolzvejā uz 15 m garu tīklu ar linuma acu izmēru 20 – 35 mm vidēji noķerts 0,7 kg zivju, bet uz 30 m garu 40 – 70 mm tīklu – 0,7 kg, kas ir viduvējs rezultāts Latvijas ezeriem vasaras sezonā un vidējs atbilstoša tipa ezeriem.

5. Iespējamā ezera zivsaimnieciskā izmantošana

5.1. Dabisko zivju krājumu izmantošana

Zivis tiek zvejotas un makšķerētas, izmantojot to pašatražošanos. Zivju ielaišana netiek veikta. Nozvejas pamatmasu veidos plauži, asari, raudas, ruduļi un līņi. Ezera ikgadējā potenciālā galveno "rūpniecisko" zivju sugu kopējā nozveja, ieskaitot rūpniecisko zveju, makšķerēšanu, kā arī citas iespējamās neregistrētās nozvejas, varētu būt ap 30 kg/ha, kas pie ezera laukuma 48,7 ha dod ap 1,5 t gadā.

5.2. Zivju krājumu mākslīga papildināšana

Gadījumā, ja līdakas tiek intensīvi zvejotas un/vai makšķerētas, var veikt to kāpuru (ap 500 gab./ha jeb 24 tūkst. gab. gadā) vai mazuļu (ap 100 gab./ha jeb 4,8 tūkst. gab. gadā) ielaišanu uz izmantojamo (dotajai zivju sugai piemērotāko) platību – aptuveni 48 ha.

6. Ezera zivsaimnieciskās izmantošanas noteikumi

6.1. Rūpnieciskā zveja

6.1.1. Zivju zveja veicama, ievērojot Ministru kabineta 2007. gada 2. maija noteikumus Nr.295 "Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos".

6.1.2. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumiem Nr.796 "Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos" Mazajā Subates ezerā noteikts tīklu

limits – 75 m. Katrus 25 m no tīklu kopgaruma var aizstāt ar vienu murdu un kopumā lietot līdz trim mурdiem, proporcionāli samazinot tīklu limitu. Pašvaldība reizi gadā līdz 1. jūlijam var iesniegt Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskajam institūtam "BIOR" priekšlikumus par zvejas limitu izmaiņām.

6.2. Makšķerēšana

6.2.1. Makšķerēšana veicama, ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumus Nr.800 "Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumi".

6.2.2. Ezera Latvijas daļā var organizēt licencēto makšķerēšanu, ievērojot Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumu Nr.799 "Licencētās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kārtība" prasības, noteiktā kārtībā izstrādājot licencētās makšķerēšanas nolikumu.

6.3. Zivju ielaišana

Ja tiek veikta zivju mazuļu ielaišana, ir jāievēro Ministru kabineta 2015. gada 31. marta noteikumi Nr.150 "Kārtība, kādā uzskaita un dabiskajās ūdenstilpēs ielaiž zivju resursu atražošanai un pavairošanai paredzētos zivju mazuļus, kā arī prasības attiecībā uz mākslīgai zivju pavairošanai pielāgotu privāto ezeru izmantošanu".

Darba izpildītāji – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta "BIOR" Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu un zivju resursu atražošanas nodaļas darbinieki:

Ruta Medne, nodaļas vadītāja

Ēriks Aleksejevs, vadošais pētnieks

Jānis Aizups, pētnieks

Edmunds Bērziņš, pētnieks

Jānis Dumpis, pētnieks

Toms Zālāns, asistents

1. tabula

Zivju rūpnieciskā nozveja Mazajā Subates ezerā 1957. – 2004. gadā (kg)

Gads	Līdaka	Plaudis	Plicis	Rauda	Līnis	Karūsa	Asaris	Ķīsis	Vēdzele	Jauktas	Kopā
1957	180	55	-	292	-	-	30	-	21	-	578
1958	6	3	-	15	-	-	3	-	-	-	27
1959	83	69	-	248	-	-	45	-	-	-	445
1996	7	8	-	3	-	-	7	-	-	-	25
1999	5	10	-	-	1	2	1	-	-	-	19
2000	3	4	-	-	-	-	-	-	-	-	7
2001	7	15	-	-	-	6	-	-	-	-	28
2002	10	13	-	-	1	-	-	-	-	-	24
2003	5	14	-	-	5	4	-	-	-	-	28
2004	10	13	-	10	4	1	2	2	-	-	42

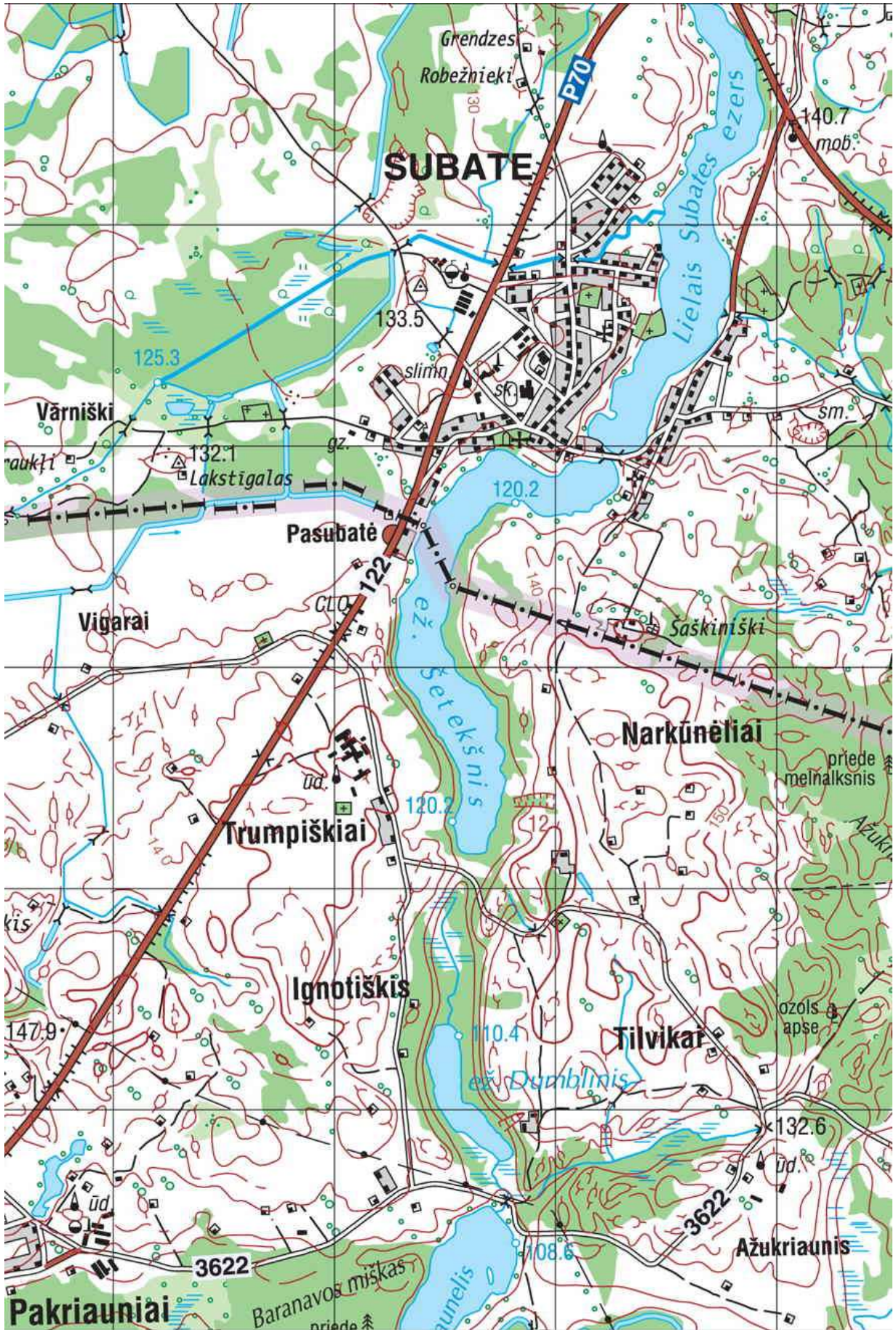
2. tabula

Mazā Subates ezera zivju rūpnieciskā produktivitāte 1957. – 2004. gadā (kg/ha)*

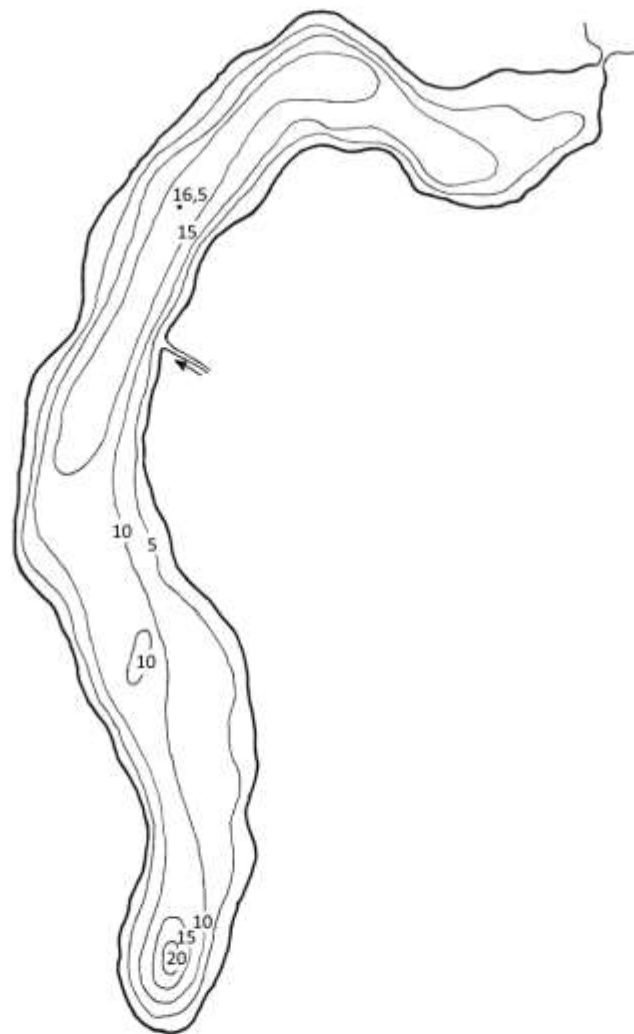
Gads	Līdaka	Plaudis	Plicis	Rauda	Līnis	Karūsa	Asaris	Ķīsis	Vēdzele	Jauktas	Kopā
1957	3,7	1,1	-	6,0	-	-	0,6	-	0,4	-	11,8
1958	0,1	0,1	-	0,3	-	-	0,1	-	-	-	0,6
1959	1,7	1,4	-	5,1	-	-	0,9	-	-	-	9,1
1996	0,1	0,2	-	0,1	-	-	0,1	-	-	-	0,5
1999	0,1	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3
2000	0,1	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2
2001	0,1	0,3	-	-	-	0,1	-	-	-	-	0,5
2002	0,2	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5
2003	0,1	0,3	-	-	0,1	0,1	-	-	-	-	0,6
2004	0,2	0,3	-	0,2	0,1	-	-	-	-	-	0,8

* – produktivitāte zemāka par 0,1 kg/ha nav norādīta

Mazais Subates

Pēc VMPI 1972. g. datiem